

FAKTARUTA 8

**Ånghöljesteorin -
ett övergivet argument**

I kreationismens barndom talade man ofta om en modell där vattnet ovanför himlavalvet/fästet tänktes bestå av ett mäktigt ånghölje kring den tidiga jorden. Ett sådant, menade man, skulle ha gett jorden en kraftig växthuseffekt (varmt klimat), strålningsskydd (långa livslängder för människor och djur före floden), högt lufttryck (positiva hälsoeffekter och kunde möjliggöra att flygödlorna kunde flyga) och som skulle ha bildat en vattenreservoar som senare kollapsade i samband med syndafloden o.s.v. Hur tilltalande modellen än verkade så är dagens skapelseforskare tämligen överens om att det förmodligen inte förhöll sig på det viset. Anledningarna är framför allt två:

Dels talar Ps 148 om "vatten ovan himlen" (v. 4) som någonting som fortfarande existerade långt efter syndafloden. Dels finns det stora fysikaliska problem med så stora vattenmängder som skulle ha förvandlats till flytande vatten. En lika stor värmemängd som går åt för att förångna vattenmassan skulle nämligen ha frigjorts när ångan kondenserade och föll ner som regn. Jordan skulle bokstavligen ha blivit kokt om vattenmängden motsvarade mer än ett par meters djup. Kanske avser "vattnen ovan himlen" helt enkelt det vatten som fanns och finns i jordens moln, det vore den allra enklaste förklaringen.

En annan hypotes¹ går ut på att vårt solsystem ursprungligen omgavs av en "gloria" av ispartiklar (som motsvarar vattnen ovan himlavalvet/himlen) som efter syndafallet sönderföll och bland annat bildade kometer (som ju är en sorts smutsiga snöbollar med en diameter på upp till en mil). Kanske kom syndaflodens vatten när "himplens fönster öppnades" från just kometer som kolliderade med jorden? Ytterligare en hypotes är att vattnen ovan himlen än idag befinner sig i världsrymdens borte gräns. Vem vet vad framtida rymdforskning kommer att visa?

Som någon så klokt sagt: Guds Ord ska vi hålla hårt i, våra vetenskapliga modeller bör vi hålla löst och vara beredda att släppa taget om.

NOT

1. Se <https://creation.com/the-waters-above>
(kortare: krymp.nu/2QG)

Den andra dagen

6. Gud sa: "Vattnet ska dela sig för att forma himlavalvet där uppe och haven där nere." **7.** Gud skapade på så sätt himlavalvet, och skilde vattnet ovanför från vattnet nedanför. Det blev så. **8.** Gud kallade valvet himmel. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den andra dagen.

(1 Mos 1:6-8 NUB)

Gud delar nu vattenmassorna. Mellan vattenmassorna satte Gud ett "himlavalv", på hebreiska רָקִיעַ, *rakia*¹ som Han sedan kallade "himmel". I den latinska översättningen av de hebreiska skrifterna (Vulgata), som i sin tur byggde på den grekiska (Septuaginta), översattes ordet med "firmament" som gav föreställningen om himlen som någonting hårt och fast.

En sådan föreställning om himlavalvet var vanlig, både i det gamla Israel och i de omgivande kulturerna, men valet av översättning är mindre lyckat. Substantivet *rakia* härstammar nämligen från verbet *raka* som betyder att "breda ut" (som en bokrulle) eller "tänja ut"/"överdra" (som ett föremål med guld). En jämförelse med Jes 44:24 och Sak 12:1 där det talas om himlar som "spänns upp/ut" och Upp 6:14: "Himlen veks undan, som om den rullats ihop som en bokrulle..." kan ge en aning om hur Gud en gång bredde/spände/tänjde ut himlarna som när en bokrulle öppnas och rullas ut.

För några decennier sedan var det vanligt att man i skapelselitteraturen identifierade vattnet ovan valvet med stora mängder vattenånga i jordens övre atmosfär, men det är ett argument som idag har övergetts av olika skäl. ◀ FAKTARUTA 8.

Vi bör akta oss för att övertolka betydelsen av enskilda ord eftersom vår kunskap om både ordens innebörd och antikens föreställningsvärld är bristfällig. Med "himlen" avsåg författaren troligtvis helt enkelt det som fanns mellan jorden och de övriga himlakropparna, det vi idag kallar atmosfären och rymden därbortom. Gud såg till att Bibelns texter blev nedtecknade så att de kunde förstås av människor i alla tider och kulturer. Det innebär att komplicerade saker kom att beskrivas på ett förenklat sätt. Men att någonting beskrivs förenklat är inte liktydigt med att det beskrivs felaktigt. Guds ord är sanning. Klart är att dåtidens läsare inte såg någon motsättning mellan Skriftens ord och världen runt omkring dem, och det behöver alltså inte heller vi göra.

NOT

1. En ingående genomgång av begreppet *rakia* finns på: https://www.academia.edu/19148460/What_Was_The_Raqia (kortare: [krymp.nu/2QE](https://www.krymp.nu/2QE)).
Se även: <https://creation.com/images/pdfs/cabook/chapter12.pdf> (kortare: [krymp.nu/2QF](https://www.krymp.nu/2QF))

IVÁN TAMÁS PIXABAY

